

ADSUM

ČASOPIS BRATISLAVSKÝCH
A TRNAVSKÝCH BOHOSLOVCOV

Jakub Jurkovič
šéfredaktorIvan Hrušovský
zástupca šéfredaktoraKrištof Martinák
grafikViktor Varga
redaktorJán Bednárik
redaktorŠtefan Pálesch
redaktorZoltán Ilcsik
redaktorMartin Szöllösi
redaktorMarek Mokoš
redaktorOndrej Verbovský
redaktor

OBSAH

- 3 Úvodník
- 4 Zo života seminára
- 10 Minfa
- 14 Influencer
- 18 Zaodej ma, Pane...
- 20 Plagát 2024
- 22 Svedectvo prvákov
- 26 Pastoračný ročník
- 28 Jasle
- 30 Komentár
- 33 História KSNR
- 37 Zábava
- 38 Báseň, objednávka

Ďakujeme vydavateľstvu LÚČ, tlačiarni DEVIN printing house, Petrovi Kupkovičovi za technickú podporu, sponzorom a Jurajovi Pavláskovi za tvorbu nového grafického dizajnu.

Dobrovoľné príspevky
na časopis ADSUM môžete poslať
na uvedené číslo bankového účtu.

S cirkevným schválením
Arcibiskupského úradu
v Bratislave, dňa 28. 4. 2009, č. 1268/2009

Cenzor: Mgr. Vladimír Kiš

Jazykový korektor:

Mgr. et. Mgr. Martin Surový

Registované na Ministerstve kultúry SR pod
čísлом: EV 722/08.

ISSN: 1335-7158 02

ÚVODNÍK

Bola mi zverená úloha napísať jeden úvodník do dvoch časopisov. Ešteže jeden nie je venovaný kulturistike a druhý múzejníctvu! Periodiká Adsum a Gorazd tvoria už desaťročia seminaristi bratislavského a nitrianskeho seminára. Hoci sa v tomto akademickom a formačnom roku seminaristi piatich diecéz západnej provincie pripravujú na svoje povolanie v spoločných priestoroch Kňazského seminára sv. Gorazda v Nitre, vyjadrili odhodlanie a ochotu pokračovať vo vydávaní týchto dvoch periodík aj naďalej. Bude to príležitosť referovať a reflektovať dianie v tom istom seminári a fakulte rôznou optikou dvoch koncepcií časopisov. Obom redakciám periodík prajem veľa inšpiratívnych podnetov, nadšenie a odhodlanie pri tvorbe nových článkov povzbudzujúcich k radostnému životu viery a zároveň približujúcich život v seminárnom spoločenstve. Zmyslom dvoch seminárnych periodík je spoločné úsilie priblížiť čitateľom život tých, ktorí sa pripravujú na kňazstvo. V posledných rokoch sme svedkami klesajúceho záujmu o kňazské povolanie medzi mladými. Práve vydávanie seminárneho časopisu je zaujímavou formou priblíženia krásy kňazského povolania, ale i pozvania k modlitbe za nové duchovné povolania pre súčasnosť.

Všetkým Vám, čitateľom ako i dobrodincom nášho seminára, ktorým sa

dostanú do rúk vianočné čísla časopisov, chcem popriať, aby ste prežili vo svojich srdciach a rodinách radosť z Vianoc. Napriek tragédiám vojenských konfliktov a všetkým ťaživým situáciám, ktoré sa môžu bolestivo dotýkať každého z nás, sme opäť pozvaní vstúpiť do tajomstva pokoja a lásky, ktoré Vianoce v sebe ukrývajú. Slávenie kresťanských Vianoc je vždy príležitosťou opäť uveriť v Lásku, ktorá prišla na tento svet v betlehenských jasiach, aby nás naučila milovať. Obnoviť v sebe nádej, že Boh, ktorý sa stal človekom, je stále s nami, je Emanuel a vďaka jeho milosti môžeme prekonať všetky ťažkosti aj týchto náročných dní. Nech melódia radosti z Božej nehy a blízkosti rozozvučí celé naše bytie, aby sme všetci mohli spočinúť v náručí Božej lásky pri betlehenských jasiach.

Mons. ThLic. Marián Dragúň
rektor seminára

PODPORTE NÁS

Bankové spojenie časopisu: IBAN: SK13 1100 0000 0029 3537 1105

Dobrovoľný príspevok na jeden výtlačok je 0,70 €

Informácie a kontakt

Časopis bratislavských a trnavských bohoslovcov,

číslo 1, december 2023, ročník XXXV. (2023/2024)

vydávajú: seminaristi Bratislavskej a Trnavskej arcidiecézy, Samova 14, 949 01 Nitra

e-mail: redakcia.adsum@gmail.com

... ZO ŽIVOTA SEMINÁRA

Jubileum otca arcibiskupa

Deviatego októbra emeritný arcibiskup J. E. Mons. Ján Sokol slávil svoje životné jubileum pri príležitosti 90 rokov života. Za tento veľký Boží dar ďakoval svätou omšou v Katedrále sv. Jána Krstiteľa v Trnave za prítomnosti viacerých biskupov, kňazov, diakonov, zasvätených a mnohých veriacich, ktorí sa tejto slávnosti zúčastnili. Ku gratulantom sa pridávame aj my, bohoslovci Trnavskej a Bratislavskej diecézy a prajeme jubilantovi veľa zdravia, Božieho požehnania, sily a ochrany Panny Márie aj do ďalších rokov.

Foto: Človek a viera – Jozef Sagan, Filip Hoško

Trnavská novéna

13. novembra 2023 sa oficiálne otvoril ďalší rok Trnavskej novény, v poradí už osemdesiaty ročník. Úvodnú slávnostnú svätú omšu celebroval apoštolský nuncius na Slovensku Mons. Nicola Girasoli. Ako je vždy zvykom, na úvod bol prenesený obraz Trnavskej Panny Márie z bočnej kaplnky na hlavný oltár, ktorí býva umiestnený počas deviatich dní, kedy do Baziliky prichádzajú mnohí pútnici, kde ďakujú a prosia o milosti pre seba a svoje rodiny. Tento rok bola téma inšpirovaná listom svätého otca pápeža Františka *Totum amoris est* (Všetko prináleží láske), napísaným pri príležitosti 400. výročia smrti sv. Františka Saleského. Počas deviatich dní prichádzali rôzni kazatelia, ktorí sa zamýšľali nad týmto listom z rôznych aspektov.

Foto: Človek a viera – Jaromír Mikulec, Branislav Zumrík

Predmier

Dňa 15. októbra 2023 štvrtáci navštívili farnosť Predmier (okres Bytča) pri príležitosti hodovej slávnosti farského kostola, ktorý je zasvätený sv. Gálovi. Bohoslovci asistovali počas sv. omše a po jej ukončení nasledovalo malé agapé pred kostolom, kde bolo nachystané skromné občerstvenie, pri ktorom sa bohoslovci stretli a porozprávali s miestnymi farníkmi. Čas pri agapé spríjemňovala Dychová hudba Predmierčanka, ktorá svojimi piesňami podnietila k tancu i niektorých bohoslovcov. Po skončení slávnostnej sv. omše, ktorú celebroidal vicerektor seminára Miroslav Šidlo, a malom agapé nasledoval spoločný obed a po ňom návrat do seminára v Nitre.

Návšteva z Beninu

Pri príležitosti misijnej nedele, ktorá sa tento rok konala 22. októbra, zavítal do nášho kňazského seminára rektor afrického seminára z Beninu. Pri spoločnom stretnutí nám priblížil život afrických bohoslovcov a jeho úlohu ako rektora, ktorá je často náročná aj pri zabezpečovaní základných vecí či potravín. Následne odpovedal na naše otázky a postrehy. Všetkých nás povzbudil, aby sme ako bohoslovci používali tri veci: hlavu, ruky a srdce. Toto je treba, aby používal každý kňaz: hlavu, ruky a srdce. Nikdy nie samostatne, ale vždy spolu.

Svätomartinské trojdnie

Hoci sme sa ako bohoslovci tento rok presunuli do kňazského seminára do Nitry, ani tentokrát sme nevynechali slávenia Svätomartinského trojdnia v Katedrále sv. Martina v Bratislave. Na záver tohto trojdnia sme sa ho zúčastnili spoločne celý seminár, spolu s našimi predstaviteľmi a spolubratmi aj z ostatných diecéz západnej provincie. Spoločne sme si prosili o milosť všímavosti pre potreby druhých, podobne ako sv. Martin, ako nás k tomu povzbudil aj bratislavský arcibiskup Mons. Stanislav Zvolenský vo svojom príhovore.

Foto: Človek a viera – Jaromír Mikulec

Kandidatúra a obliečka

24. októbra pri večernej sv. omši, ktorú celebrou generálny vikár bansko-bystrickej diecézy Mons. Branislav Koppal, boli požehnané reverendy bratov tretiakov a takisto boli prijatí medzi kandidátov kňazstva siedmi bratia z tretieho ročníka, traja zo štvrtého ročníka a jeden zo šiesteho ročníka.

Foto: Miroslav Maňák

Cliptime

V rámci Týždňa Cirkvi pre mládež, ktorý vždy vrcholí na nedeľu Krista Kráľa, sa konalo stretnutie mládeže bratislavskej diecézy s názvom Cliptime. Tento rok sa nieslo v hesle Povolanie srdca. Aj my bohoslovci sme sa spolu s ostatnými mladými zamýšľali nad tým, ku čomu nás povoláva Boh, každého v tom prostredí, kde sa nachádzame a s tou „výbavou“, ktorú každý z nás máme. Tento čas sme prežili vo vzájomnom zdieľaní sa, rozhovoroch, ale aj pri spoločnej modlitbe a slávení sv. omší.

Foto: Peter Zongor

Diakonská vysviacka Adriána Gála

Veľkým dňom v živote nášho seminárneho spoločenstva bola aj diakonská vysviacka nášho spolubrata Adriána Gála. Nekonal sa v trnavskej katedrále, ale na mieste Adriánovho rodiska vo Veľkej Mači. Diakonskú vysviacku prijal z rúk J. E. Mons. Jána Oroscha, trnavského arcibiskupa, 2. decembra. Viacerí z nás bohoslovcov mohli byť aktívne účastní aj prostredníctvom asistencie, čím sme prispeli k skrášleniu liturgického slávenia. S radosťou Adriánovi želáme veľa milosti v tejto novej službe!

Foto: Marek Mokoš

Ján Bednárík

MINFA

MLADÍ

V mnohých našich farnostiach si pred letom miništranti dávajú vzájomne otázku: „Ideš na MINFU?“ Slovo MINFA sa najčastejšie skloňuje v čase, keď sa na ňu treba prihlásiť. Čo týchto päť písmen znamená?

Bohoslovci z bratislavského kňazského seminára od roku 1995 každoročne organizujú pre miništrantov pobytové podujatie s formáčno-výchovným a športovým obsahom. Keďže miestom konania je (alebo skôr bývala) nejaká fara, vznikla skratka MINištrantská FAra. Dôležitou súčasťou prípravy na kňazskú službu je pre bohoslovcov naučiť sa pracovať s deťmi a mládežou. Hoci je to len niekoľko dní v roku, ide o intenzívnu pastoračnú skúsenosť. Cieľom tohto podujatia pre miništrantov je viacero: dobre sa zabaviť, zašportovať si, stretnúť sa s novými či staronovými kamarátmi, ale predovšetkým stretnúť Boha v slávení Eucharistie. Aby sa MINFA vydarila, je potrebný dostatok času na kvalitnú prípravu.

Tohtoročná MINFA sa konala začiatkom júla v Diecéznom centre v obci Bojničky, neďaleko Hlohovca. Privítal nás správca centra otec Pavol Reisel, tiež dlhoročný Minfák. V porovnaní s minulými rokmi bola tohtoročná MINFA trochu špe-

cifická tým, že sa konala v dvoch štvordňových turnusoch. Ďalšou zmenou bolo, že MINFU pomáhali bohoslovcom zorganizovať starší miništranti, ktorí zažili už viacero pobytov. Samotná iniciatíva vzišla zo strany starších „Minfákov“, ktorí už na konci MINFY 2022 načrtli bohoslovcom svoju túžbu odovzdávať mladším chlapcom to, čo oni sami predchádzajúce roky prijali. Po súhlase otcov predstavených bohoslovci túto pomoc privítali. Oslovení mladíci sa stretli s bohoslovcami počas roka na Dni otvorených dverí v novembri 2022 a na Miništrantskej víkendovke v seminári v marci 2023. Bol to čas modlitby za účastníkov letnej MINFY a spoločného uvažovania nad tým, čo by miništrantom mohli odovzdať v lete 2023. Zo spoločnej modlitby a práce vzišiel nápad, aby letnú MINFU 2023 sprevádzal príbeh Jozefa Egyptského. Inšpiratívny je najmä vďaka svojej vernosti a oddanosti Bohu, faraónovi a ľudu.

Na tejto biblickej postave by zároveň miništranti objavovali štyri kardinálne čnosti – miernosť, spravodlivosť, múdrosť a mravnú silu. Po vyjasnení témy a miesta konania už nič nestálo v ceste začať s konkrétnymi prípravami.

Program pozostával zo spoločného stolovania, modlitieb, krátkych divadelných scénok, spoločného športu a hier. Scénky a hry boli myšlienkovito poprepletané s postavou slúžiaceho Jozefa Egyptského. Jeho život, ako nám ho predstavuje Sväté Písmo, bol plný rôznych ťažkostí, s ktorými sa musel vysporiadať.

Podobne aj miništranti prekonávali prekážky pri riešení vedomostných úloh a v športových hrách. Všetky aktivity boli nastavené tak, aby každý člen skupiny bol začlenený do hry. Pred spoločným stolovaním mala vždy nejaká skupina službu prestierania. Nezabudnuteľný bol aj výlet z Bojničiek do Hlohovca, počas ktorého miništranti hrali spolu cestou nielen „háďaj, na čo myslím“, ale aj veľmi dynamickú slovnú hru, pri ktorej sa bolo treba zdržať slova „áno“. Druhá menovaná hra je zdanlivo jednoduchá, no v skutočnosti si žiadala veľa trpezlivosti a pozornosti. Okrem toho dobre vyjadrila Jozefov záujem o bratov cez jeho zdržanlivé správanie, ktoré vytvorilo napätie medzi ním a bratmi a umožnilo mu získať viac informácií o svojich bratoch. Vzácné boli aj chvíle rekreácie plné osobných rozhovorov bohoslovcov s miništrantmi pri kalčete či pri pingpongovom stole. Nechýbala ani obľúbená ranná rozcvička, hra vlajky či futbal. Klasická opekačka bola nahradená hromadným pečením domácej pizze, čo bolo pre účastníkov príjemným a chutným prekvapením. Chlapci videli výsledný produkt ako aj samotný proces robenia pizze.

MINFA bola vďačná aj za prítomnosť diakonov, ktorí ochotne slúžili mladým a prihovárali sa im v krátkych katechézach v rámci svätých omší. Účastníkov MINFY svojou návštevou poctil a potešil nielen otec prefekt Peter Pajerský a otec špi rituál Vladimír Kiš, ale aj novokňazi a bývalí „Minfáci“ Martin Gira a Martin Surový.

Vyvrcholením všetkých hier a aktivít bola nočná hra, ktorej cieľom bolo ustrá-

žiť svoju skupinovú sýpku pred „zbojníkmi“ v čase neúrodných rokov. Keď zbojníci prepadli sýpku niektorej skupiny, jej úlohou bolo spojiť sa s inou skupinou, aby tak koniec-koncov všetky skupiny spojili sily a mohli strážiť jednu spoločnú sýpku. Toto spojenie malo predstavovať silný Jozefov charakter, pretože odpustil svojim bratom predchádzajúce krivdy. Nočná hra uzavrela miništrantský turnus s myšlienkou, že silnejší sme nie v súťaživosti, ale v spolupráci a vo vzájomnom pomáhaní si. „Veď sme si všetci bratmi“ – znelo motto MINFY 2023. To bol aj dôvod, prečo jednotlivé skupiny boli pomenované menami Jozefových bratov – Ruben, Zabulon, Neftali, Benjamín a Simeon. Priebeh oboch turnusov bol veľmi požehnaný, čo sa odzrkadilo v zdraví, v dobrom počasí, vo vytvorení bratského spoločenstva a štedrosti dobrodinco. Radosť z tohto požehnanja a zo služby druhým nám dodáva silu pre prípravu MINFY aj v nasledujúcich rokoch.

Pre mladých animátorov to bola príležitosť spoznať seba samého v službe druhým a tak vydať zo seba to najlepšie. Každý pomocník osobnostne podrástol. Hoci služba na MINFE bola istým vyjdením z ich komfortnej zóny, mladí animátori boli vďační za možnosť služby Bohu a chlapcom. Vďační bohoslovci počítajú s touto spoluprácou starších „Minfákov“ na MINFA projekte aj v ďalších rokoch. Pre toto všetko je viac než zjavné, že miništrantské podujatie bolo istotne sprevádzané a podporované mnohými modlitbami a obetami, za ktoré bohoslovci zo srdca všetkým ďakujú.

Ondrej Verbovský
Foto: Alexander Nojič

INFLUENCER

V antike básnici, herci a filozofi, v staroveku panovníci a myslitelia, v stredoveku kňazi a učители, v novodobých dejinách osobnosti a známe tváre, dnes influenceri a youtuberi. Takto sa veľmi zjednodušene dajú označiť ľudia, ktorí nejakým zásadným spôsobom reflektovali a ovplyvňovali dianie v spoločnosti a dobe, v ktorej žili. V ostatnom čase sa stretávame s akýmsi „fenoménom“ influencerov a youtuberov.

Počas letnej prázdninovej praxe som zažil zopár stretnutí, kde sa cieľne táto téma otvárala a očakávalo sa odo mňa vyjadrenie môjho postoja. „V čom vidíš pozitíva či negatíva tohto trendu?“ Priznám sa, že zo začiatku som tomu nevenoval pozornosť. Postupom času som si uvedomil, že tu ide o závažné antropologické nastolenie otázok a úvah nad súčasným vnímaním komunikácie, slobody prejavu, kreativity, sebvýjadrenia, kultúry dneška a povolania ako takého.

Kto je Influencer?

Podľa slovníka je influencer „ten, ktorý vplýva“. Ide o osobu, ktorá má vplyv na iných ľudí. Influencer je osoba, ktorá je (ale aj nemusí byť) verejne známa a má vplyv na istú skupinu ľudí – svojich priaznivcov (sledovateľov). Je pre nich vzorom, pomáha im pri rozhodovaní, ale aj v osobnom živote. Influenceri si vybudovali reputáciu prezen-

tovaním svojich znalostí, skúseností alebo záujmov v konkrétnej téme. Pravidelne publikujú príspevky na svojich sociálnych sieťach. Veľké množstvo ich fanúšikov angažovaných v danej problematike sa potom necháva ovplyvniť názormi influencera. Existuje viacero typov influencerov. Najčastejšie ich rozdeľujeme podľa počtu sledovateľov, typu obsahu, a úrovne vplyvu (blogeri, youtuberi, podcasteri). Môžeme ich rozdeliť aj podľa oblasti, v ktorej pôsobia, či už ide o zdravotníctvo, vedu, módu, náboženstvo a iné.

Youtuber je osoba, ktorá na internetovom webe „YouTube“ aktívne nahráva videá. Youtuberi nie sú klasickými celospoločenskými celebritymi, ale na svoju cieľovú skupinu mávajú väčší vplyv ako celebrity z tradičných médií.

Podľa výskumov súčasných filozofov túto skutočnosť ovplyvňujú nasledujúce faktory: autenticita, familiárnosť, spriaznenosť a informačná hodnota. Youtuberov môžeme deliť podľa rôznych typov a žánrov ich videí (video blogger, let's player, beauty vloger, streamer, ...).

Influencera alebo youtubera nedefinuje to, koľko má sledovateľov, koľko má kontraktov so značkami a či je mediálne známy. Influencera definuje samotný význam koreňa anglického slova – vplývať na naše životy.

Prečo sledujem influencerov?

Motivácií na sledovanie internetových tvorcov je určite viacero. Za primárne môžeme považovať zábavu, relax, záujem o zdieľané udalosti influencerov z bežného dňa, následné stožňovanie sa, prežívanie, či inšpirovanie.

nie sa životmi iných sledovaných ľudí. Sledovanie súkromného života ľudí je určite atraktívne a porovnávanie si môjho života so životom iných ľudí je v niečom obohacujúce a inšpiratívne, zábavné, ale svojím spôsobom i zaväzujúce zodpovednosťou a nebezpečné.

Chcem byť influencer?

Každý človek niečo chce. Chcenie a schopnosť chcenia skúma samotná antropológia. Chcenie patrí k základnej prirodzenej potrebe človeka. Aj pri internetovom influencingu je tu silná potreba a túžba chcenia. Chcem vynikať. Chcem, aby si ma ľudia všimli, aby ma videli. Chcem byť špeciálny a jedinečný. Chcem vplývať na svoje okolie. Chcem, aby si ma ľudia pamätali. Prajem si, aby som prežil v myšliach či srdciach ľudí okolo mňa. Chcem tu po

nárneho sveta, ktorý ma veľmi rýchlo oklame. Môže to viesť k falošným predstavám o mne samom a o naozajstnom svete. Ďalší problém vidím v tom, do akej miery viem ako tvorca rozlíšiť, aký pravdivý obraz o sebe a spoločnosti ponúkam, nakoľko viem vyhodnotiť moje vplyvanie na mojich fanúšikov (sledovateľov). Samozrejme tu dochádza aj k útržkovitým informáciám alebo vytrhávaniu vecí z kontextu. To je potom tenká hranica medzi pravdou a klamstvom.

Cirkev a médiá

Katolícka cirkev, ktorú Kristus Pán založil, aby priniesla spásu všetkým ľuďom, má naliehavú povinnosť ohlasovať evanjelium. Preto sa cíti viazaná úlohou hlásať posolstvo spásy aj pomocou spoločensko-komunikačných prostriedkov a učiť ľudí, ako ich správne používať. Cirkev má prirod-

sebe niečo zanechať. Chcem sa podeliť o informácie o svojom živote, mojich názoroch na veci, skutočnosti či udalosti, ktoré ma každodenne stretávajú na mojej ceste životom. Pri týchto rôznych „chcem“ je neustále potrebné čistiť si svoje motivácie a korigovať mieru samolúbosti.

Je tu však aj aspekt tvorby a kreativity. Potrebujem sebavyjadrenie, potrebujem miesto mojej kreativity. Každý z nás potrebuje spätnú reakciu, pochvalu, uznanie kvalít. Treba si však dávať pozor na to, aby som sa tým nechal ovládať, aby som neupadol do závislosti na uznaní. Vedieť prijať pochvalu, ale aj kritiku v pokore a pravde o sebe je výzvou, ktorá ma udržiava pod kontrolou nad mojím Ja.

Ostáva tu aj zatiaľ nespomenutá hrozba vytvárania si vlastného imagi-

zené právo používať a vlastniť všetky tieto prostriedky, pokiaľ sú potrebné a užitočné pri kresťanskej výchove a pri akejkoľvek činnosti v záujme o spásu duší. Je veľmi potrebné, aby kresťanskí tvorcovia mali správny morálny úsudok, neustálu duchovnú formáciu a rozumné vyhodnocovanie informácií, ktoré ponúkajú. Majú sa usilovať byť Kristovými svedkami. Najmä tým, že budú konať svoju činnosť odborne a s apoštolským duchom.

Veriaci Influencer

Máme aj veľmi špecifickú kategóriu influencerov, ktorí sa venujú témam Boha, viery, náboženstva a životného svedectva. Určite je to prostriedok modernej evanjelizácie a katechézy.

K veriacim ľuďom, ktorí valcujú sociálne siete, určite patrí saleziánska

rehoľná sestrička Lamiya Jalilová. Medzi úspešných veriacich influencerov patria aj Ivan Petro, Martin Ondruš či Janči Máhrik s José Calvo Aguilarom. Už dlhšiu dobu sa výzve Cirkvi hľadať nové komunikačné prostriedky a priblížiť sa mladým intenzívne venuje otec biskup Jozef Halčko s jeho minútkovými videami. K zaujímavým a sledovaným patrí aj youtubový kanál benediktínskeho mnícha Michala Máriu Kukuču nazvaný „Mních s kamerou“. Okrem spomenutých je samozrejme množstvo iných kňazov, rehoľníkov či spoločenstiev, ktoré tieto formy novej evanjelizácie používajú naplno.

Záverom

K všetkému doteraz uvedenému by som ešte rád dodal, že je nesmierne dôležité pri tvorbe videí naučiť sa správne rozlišovať, kde sú moje možnosti a limity. K čomu sa môžem a nemusím vyjadriť? Ako vplývam na ľudí? Kde sú hranice mojej zábavy alebo nazerania na svet a otázky odbornosti? Aj pri krátkych, navonok neškodných videách, by som nemal zabúdať na obsah a kvalitu, ktorú dávam von na verejnosť. Nech to, čo robím, je autentické, kreatívne, ale aj hodnotné pre obsah i formu. Môžeme pozorovať množstvo pozitívnych aspektov sledovania alebo tvorenia moderných spôsobov komunikácie, ale nič nenahradí živé stretnutie, zážitok a priamy kontakt s človekom.

Marek Mokoš
Foto: internet

ZAODEJ MA, PANE...

MINIŠTRANTI

Milí čitatelia, chcel by som vám ponúknuť jednu udalosť z nášho života v seminári. V živote seminaristu je to mílnik, vďaka ktorému sa vonkajšiemu svetu ukazuje cesta, ktorú si mladý muž zvolil. Týmto momentom je slávnostná obliečka, keď si seminarista prvýkrát oblečie reverendu. V nitrrianskom seminári sa to týka bratov tretiakov.

Tradičný kňazský odev sa skladá z reverendy, cingula a kolára. Čo však toto rúcho a jeho jednotlivé časti znamenajú? S reverendou si kňaz obleka samotného Krista. Je to zároveň znak odhodlania sa zasvätiť mu svoj život. Čierna farba reverendy odkazuje na pomínelosť pozemskej existencie. Naše cingulum (v preklade šnúra, pás, šerpa) má podobu čierneho pásu a symbolizuje čnosti. Okolo krku sa zapína biely kolár symbolizujúci poslušnosť.

Katolícka liturgia je bohatá na symboliku odevov. Už pred svätou omšou nám ponúka nádherný obraz. Všimnime si jeden veľmi silný moment, keď si kňaz v sakristii obleka na čiernu reverendu snehobiely albu. Tá je symbolom očistenia sa skrze Baránkovu krv. Podobný symbol môžeme vidieť aj pri miništrantoch, ktorí sa odievajú do čiernej sukne a bielej superpelície.

Ja osobne som mal doteraz možnosť zúčastniť sa na dvoch takýchto

obliečkach a obe ma hlboko oslovili. Je zaujímavé zažiť zmenu vonkajšieho vzhľadu. Spolubratia, s ktorými sme doteraz boli viac-menej v „civile“, sa odo dňa obliečky budú môcť zúčastňovať aj na svätých omšiach v reverende.

Keďže som tretiak, tento rok sa obliečka týkala aj mňa. Musím sa priznať, že pred svätou omšou som bol nervózny. Keď som začul zvonček a zo sakristie vyšiel slávnostný sprievod, pocítil som akýsi vnútorný pokoj. Vedel som, že som na správnom mieste. Reverendy nám prišiel požeňať Mons. Branislav Koppal, generálny vikár Banskobystrickej diecézy. Okolo mňa

sedeli ostatní spolubratia, s ktorými sa snažím v spoločenstve nasledovať nášho Pána. Vďaka modlitbám som bol duchovne spojený aj s mojou domovskou farnosťou Kolárovo, mojim spoločenstvom „YAP“ (Young Apostoles) a s mojim princípálom a farárom otcom Petrom J. Nagyom, ktorý sa osobne zúčastnil ceremónie a povzbudil ma svojou prítomnosťou i slovom.

Na záver by som sa s vami chcel podeliť o modlitbu, ktorá sa ma hlboko dotkla. Je to modlitba požehnania reverendy:... Posielaš nám Ducha Svätého, aby nás poučal a pomáhal nám v našich modlitbách. V tomto Duchu ta prosíme: požehnaj tento odev, ktorý budú nosiť seminaristi ako znak odhodlania zasvätiť ti svoj život. Žehnaj

všetkých, čo budú nosiť tento odev a naplňaj ich svojím Duchom, aby sa svedomito pripravovali na svätú službu, pre ktorú ich povolávaš. Skrze Krista, nášho Pána.”

Okrem obliečky nám otec Koppal udelil aj kandidatúru. Tento úkon znamená, že nás Cirkev oficiálne prijala medzi kandidátov diakonátu a kňazstva a že s nami počíta. Je to naše prvé verejné vyznanie, že máme úmysel vytrvať na ceste ku Kristovmu kňazstvu. Cesta, ktorú máme pred sebou, je dlhá a náročná. Preto vás prosím, modlite sa za nás, aby sa vôľa Pána Boha vyplnila v našich životoch.

Zoltán Ilcsik

Foto: Miroslav Maňák

KRISTIÁN VRÁTNY

SVEDECTVO PRVÁKA

Volám sa Kristián Vrátny, mám 24 rokov a pochádzam z Bratislavy, konkrétne z Ružinova. Keďže bohoslovci z Bratislavskej a Trnavskej diecézy momentálne študujú v kňazskom seminári v Nitre, do propedeutického ročníka som nastúpil práve sem.

Čo som robil doteraz? Navštevoval som Základnú školu Matky Alexie v Bratislave a pokračoval som aj na jej osemročnom gymnáziu. Po maturite som nastúpil na bakalárske štúdium medzinárodného manažmentu na Fakulte manažmentu Univerzity Komenského v Bratislave. V rámci bakalárskeho štúdia som mal možnosť stráviť jeden semester na Friedrich-Alexander-Universität v nemeckom meste Norimberg. Po ukončení bakalárskeho stupňa som pokračoval v magisterskom štúdiu v tom istom odbore. Znova som využil možnosť študovať v zahraničí a jeden rok som strávil na Norges Handelshøyskole v nórskom Bergene. Tento rok v máji som úspešne dokončil štúdium, ale zároveň som začal štúdium katolíckej teológie na RKCMBF UK.

Otázku duchovného povolania som začal riešiť v období koronakrízy, keď som mal počas zákazu vychádzania viac času zahľbiť sa do ticha a modlitby. Tento náročný čas spojený s kontempláciou mi pomohol pýtať sa

dôležité otázky ohľadom života. Odstrihnutie sa od školy, práce a stretnutí znamenalo akýsi „odchod na púšť“, ktorý mi pomohol zamerať sa na to, čo je v živote podstatné. Veľmi dôležitou časťou mojej osobnej viery je môj vzťah s rodičmi a babkou, ktorí boli mojimi prvými apoštolmi, ako aj pekné a hlboké vzťahy s mojimi priateľmi.

Jednou z výhod života v Bratislave je prítomnosť viacerých reholí. Mal som možnosť spoznávať viaceré spirituality a široký záber katolíckej viery. Počas strednej školy sa nám venovali bratia kapucíni a na Trnávke bratia saleziáni. Som im vďačný za ich ústretovosť a trpezlivosť pri našich všediacich

pubertiackych otázkach a poznámkach. Počas štúdia na vysokej škole som mal možnosť spoznať Komunitu svätého Egídia, ktorá stojí na pilieroch Božieho slova, komunity a služby núdznym. Vďaka Komunitě som sa začal učiť, čo znamená vidieť Krista v ľuďoch na okraji spoločnosti.

Veľký vplyv má na mňa spiritualita Prelatúry Svätého Kríža a Opus Dei a jej zakladateľ svätý Josemaría Escrivá de Balaguer. Tento svätec povzbudzoval každého veriaceho, odhliadnuc od stavu, k všeobecnému povolaniu ku svätosti uprostred svojich každodenných povinností a k apoštolátu cez úprimné priateľstvá.

Voľný čas rád trávim pri modlitbe, čítaním kníh, turistikou, behaním, fut-

balom, florbalom, spevom a stretávaním sa s priateľmi. Teším sa z daru byť v seminári. Ďakujem za vaše modlitby a zotrávam v modlitbe za vás. Prajem vám požehnaný advent a radostné prežitie vianočných sviatkov.

Kristián Vrátny
Foto: archív autora

ANDREJ KRÁLOVIČ

SVEDECTVO PRVÁKA

Pochválený buď Pán Ježiš Kristus! Volám sa Andrej Královič, mám 25 rokov a pochádzam z obce Čáry, ktorá leží na Záhorí. Aj keď obec územnosprávne patrí do Trnavského kraja, podľa cirkevného usporiadania naša farnosť patrí do Bratislavskej arcidiecézy. Tento rok som začal so štúdiom katolíckej teológie a v kňazskom seminári som v propedeutickom (prípravnom) ročníku.

Mojimi prvoradámi záľubami sú športy. Súťažne hrávam squash, ktorý ma aj z raketových športov najviac baví. Squash je ten šport, kde dvaja hráči v bielej miestnosti trieskajú malú

čiernu loptičku o stenu. Aj keď to nezníe veľmi lákavo, určite to odporúčam vyskúšať. Hrával som trochu aj tenis, pingpong a badminton. Nedávno som objavil racketlon, čo je spojenie všetkých štyroch raketových športov dohromady. Okrem už spomenutých športov ma baví cyklistika či skôr bikepacking. To posledne menované znamená zbalit sa na bicykel a ísť niekam na pár dní alebo týždňov. Mám rád aj turistiku v horách. Keď som doma, tak si rád pozriem dobrý film a občas prečítam knihu.

Skôr, ako som vstúpil do kňazského seminára, som študoval najprv ako stredoškôľák na Gymnázium sv. Jána Bosca v Šaštíne. Po jeho zrušení som pokračoval na cirkevnom gymnázium v Malackách. Medzitým som druhý ročník strednej školy študoval v USA na škole *Gorman High School* v štáte Južná Dakota. Po maturite som sa prihlásil na dvojročný študijný program (AP) do Dánska. Študoval som IT technológie v Odense, čo je tretie najväčšie mesto v Dánsku. Na rovnakej škole som si dorobil jedenapolročnú nadstavbu (Top-up) zameranú na vývoj produktov. Po skončení štúdia som zostal v Dánsku ešte pár mesiacov a potom som sa vrátil na Slovensko. Mal som ročnú prestávku a v priebehu nej som sa prihlásil do kňazského seminára.

Kedy alebo ako som sa rozhodol? To

je určite ťažká otázka, na ktorú neviem poriadne odpovedať ani teraz. Určite by to bolo na dlhšie písanie. Aj samotný proces rozhodovania bol dlhodobý, nebol to len jeden moment. Prvé myšlienky týmto smerom mi prichádzali už ku koncu strednej školy. V Dánsku tieto myšlienky silneli, k čomu v obrovskej miere prispeli svojím prijatím a pomocou rehoľné sestry sv. Hedvivy (všetky boli Poľky) a poľská komunita veriacich v Odense. Určite aj veľa iných ľudí a vecí počas rokov prispelo k tomuto môjmu rozhodnutiu.

Uvedomujem si, že ten proces nie je ešte u konca. Človek sa stále rozhoduje a snaží sa rozlišovať. Mám do toho ísť? Mám byť rehoľným alebo diecéznym kňazom? Aká je Božia vôľa? Stále sa chcem pýtať tieto otázky a hľadať

Božiu vôľu. Klamal by som, keby som povedal, že už viem, ako to má všetko byť. To už by som ani nepotreboval formáciu. A nielen tú potrebujem, ale aj vaše modlitby. Prosím vás teda, aby ste na mňa pamätali vo svojich modlitbách, a prajem vám požehnaný adventný a vianočný čas.

Andrej Královič
Foto: archív autora

MARTIN SZÖLLŐSI

PASTORAČNÝ ROČNÍK

Volám sa Martin, mám 27 rokov a pochádzam z Komárna. V kňazskom seminári som v piatom ročníku. Minulý rok som strávil na pastoračnom ročníku v českom meste Dobruška, ktoré sa nachádza na severovýchode Čiech pri hraniciach s Poľskom. Mesto má približne 7000 obyvateľov. Od roku 2000 funguje v meste Misijný dom pátrov vincentínov. Dobruška patrí do Královohradeckej diecézy, ktorú od roku 2011 vedie J. E. Mons. Jan Vokál.

Na pastoračný ročník som nastúpil v predvečer sviatku Povýšenia svätého Kríža 13. septembra 2022. Nemal som konkrétnu predstavu o roku, ktorý bol predo mnou. Ostal som otvorený voči tomu, čo malo naplniť moje najbližšie dni a mesiace. Dostal som tento rok a stál som pred výzvou využiť čas najlepšie, ako budem vedieť.

Prvé dni boli plné administratívnych úkonov. Šiel som na biskupský úrad do Hradce Králové, kde som sa stretol so zástupcami diecézneho biskupa. Prijatie bolo veľmi srdečné a prítomní ma oficiálne privítali v Čechách. Po podpise pracovnej zmluvy som sa stal zamestnancom biskupského úradu a môj pastoračný ročník sa mohol začať.

Veriaci vo farnosti Dobruška boli ku mne veľmi milí a pohostinní. Napriek bohatému pracovnému programu som mal aj čas na oddych. Mojou úlohou bolo podieľať sa na typickej farskej pastorácii. Denne som sa zúčastňoval na svätej omši vo farskom kostole sv. Václava, kde som slúžil ako kostolník. Dvakrát do týždňa som chodil do malej obce Běstvin, kde ma Mgr. Pavol Dominik Solár vovádzal do práce reštaurovania. Doteraz som veľmi vďačný za spoločne strávený čas s ním (aj na farme). Priučil som sa mnohým praktickým zručnostiam. Pri ňom som sa učil aj tomu, čo znamená byť učeníkom a čo znamená vyjadriť reálny záujem o človeka. V utorky som chodil do Přepych do Senior centra, kde som slúžil ako akolyta pri rozdávaní Eucharistie. Vo výnimočných prípadoch som predsedal bohoslužbe slova v Senior centre a niekedy aj vo farskej kaplnke či v kostole v Dobruške. Každých 14 dní som sa vo štvrtky stretával s mladými na fare. Doobeda som vypomáhal vo farskej kancelárii. Mal som možnosť pre farnosť Dobruška zorganizovať dva filmové večery. Koncom apríla som sa zúčastnil návštevy Svätého Otca Františka v Budapešti. Za tento milý darček som vďačný môjmu pánovi farárovi a zároveň generálnemu vikárovi Trnavskej arcidiecézy Mons. Róbertovi Kissovi.

Pastoračný ročník mi ubehol veľmi rýchlo. S pokojným svedomím píšem, že som načerpal, ale možno inak, ako som si to predstavoval, a že som sa mnohým veciam priučil a som za to Bohu vďačný. Bol to veľmi pestrý rok. Myslím si, že slovo „pestre“ je veľmi výstižné a férové.

Martin Szöllösi
Foto: archív autora

JASLIČKY

MEDITÁCIA

800 rokov od tejto tradície

Nádherný obraz vianočných jaslí, taký vzácny pre kresťanov, nikdy neprestane vzbudzovať úžas a zvedavosť. Zobrazenie Ježišovho narodenia je samo osebe jednoduchým a radostným ohlásením tajomstva o vtelení Božieho Syna. Betlehemske jasle sú ako živé evanjelium vystupujúce zo strán Svätého písma. Keď kontemplujeme vianočný príbeh, sme pozvaní vydať sa na duchovnú púť. Priťahuje nás pokora Boha, ktorý sa stal človekom, aby sa stretol s každým mužom a ženou. Objavujeme veľkosť jeho lásky – stal sa jedným z nás, aby sme sa my mohli zjednotiť s ním.

Pôvod vianočných jaslí nachádzame predovšetkým v niektorých detailoch o Ježišovom narodení v Betleheme, tak ako nám ich opisujú evanjeliá. Evanjelista Lukáš jednoducho hovorí, že Mária „porodila svojho prvorodeného syna, zavinula ho do plienok a uložila do jasiel, lebo pre nich nebolo miesta v hostinci“ (Lk 2, 7). Pretože Ježiš bol uložený do jasiel, scéna narodenia je v taliančine označovaná ako *presepe*, z latinského slova *praesaepium*, čo znamená „jasle“.

Keď Boží Syn prišiel na tento svet, uložili ho na miesto, z ktorého sa krmia zvieratá. Seno sa stalo prvou postieľkou pre toho, ktorý sa mal zjaviť

ako „chlieb, ktorý zostúpil z neba“ (Jn 6, 41). Na svätého Augustína, spolu s ďalšími cirkevnými otcami, táto symbolika urobila silný dojem: „Položený do jasiel (krmidla), stal sa našou potravou“ (Sermon 189,4). Skutočne, scéna Narodenia pripomína viacero tajomstiev Ježišovho života a približuje ich našim každodenným životom.

Z opisu brata Tomáša z Celano sa dozvedáme, že svätý František v roku 1223 požiadal istého šľachtica Jána 15 dní pred sviatkom Narodenia Pána, aby pripravil na vrchu Greccio drevené jasličky. Okrem toho k nim mal priviazať vola, osla a postaviť oltár, na ktorom sa v noci narodenia bude slúžiť svätá omša.

František dal zvolať mnohých bratov a ľudí zo širokého okolia, aby

spoločne oslávili príchod Pána. Svätú omšu slúžil jeden z kňazov a František, ktorý bol diakonom, spieval evanjelium. Potom s veľkým zápalom ducha hovoril o narodení chudobného kráľa v malom mestečku Betleheme. O Ježišovi často hovoril ako o „Dieťatku z Betlehema“.

Po skončení slávnosti si dojatí ľudia seno z jasiel s veľkou úctou odložili. Keď ho dávali chorým zvieratám, tie sa po jeho skonzumovaní uzdravili. Seno údajne pôsobilo zázračne aj na ženy s ťažkým pôrodom. Keď si naňho ľahli, pôrod prebehol v poriadku. Neprekvapuje nás preto, že na mieste, kde stáli jasle, bol čoskoro postavený kostol.

Tento Františkov prejav nábožnosti bol jeho spolubratom veľmi blízky. František im vždy vstepoval do srdc ani nie tak túžbu po vedomostiach, či náboženskom vzdelaní, ale skôr po osobnom prežívaní prítomnosti Krista v každodennom živote. Nadšenie bratov i ostatných ľudí z takto prežitej oslavy tajomstva betlehemskej noci sa rýchlo šírilo v Taliansku a všade tam, kam prichádzali bratia.

S jednoduchosťou tohto obrazu svätý František vykonal veľké dielo evanjelizácie. Jeho vyučovanie sa dotklo srdc kresťanov a aj dnes ponúka jednoduchý, ale autentický spôsob zobrazenia krásy našej viery. Naozaj, miesto, kde sa odohrala prvá jasličková scénka, vyjadruje a vzbudzuje tieto

pocity. Greccio sa stalo útočiskom pre dušu: stálosť hôr zavinutá v tichu.

Prečo vianočné jasle vyvolávajú taký údiv a prečo sa nás tak hlboko dotýkajú? Po prvé preto, že nám ukazujú nežnú Božiu lásku: Stvoriteľ vesmíru sa znížil, aby pozdvihol našu maličkosť. Dar života v celom svojom tajomstve sa stáva ešte obdivuhodnejší, keď si uvedomíme, že Syn Panny Márie je prameňom aj pokrmom všetkého života. V Ježišovi nám Otec daroval brata. On prichádza, aby nás hľadal vždy, keď sme zmätení či stratení. On je verný priateľ, ktorý stojí vždy po našom boku. Otec nám dal svojho Syna, ktorý nám odpúšťa a oslobodzuje nás od našich hriechov.

Už od čias františkánskych počiatkov nás scéna Narodenia osobitným spôsobom pozýva „cítiť“ a „dotýkať sa“ tej chudoby, ktorú Boží Syn vzal na seba pri vtelení. Implicitne nás volá, aby sme ho nasledovali na ceste poníženosti, chudoby a sebazáporu, ktorá vedie od jaslí v Betleheme až na kríž. Žiada nás, aby sme ho stretli a aby sme mu poslúžili tak, že preukážeme milosrdenstvo našim bratom a sestrám, ktorí sú v najväčšej núdzi.

(Z Apoštolského listu *Admirabile Signum*, Svätého otca Františka o význame a dôležitosti betlehemských jaslí.)

Marek Mokoš

Kresba: Veronika Jurkovičová

JEŽIŠ VZOR LÁSKY A SLUŽBY

KOMENTÁR

Diplomovú prácu s názvom „Ježiš Kristus vzor lásky a služby. Exegéza a interpretácia textu Jn 13, 1-20“ pripravujem pod vedením pána profesora Pavla Farkaša. Táto práca exegeticky analyzuje a interpretuje Ježišovo gesto umývania nôh, ktoré poznáme z liturgie štvrtka Svätého týždňa. V posledných rokoch sa o tomto geste mnoho hovorilo. To, že nohy môžu byť umyté aj ženám, či návštevy pápeža Františka vo väzniciach, kde on sám väzňom umýva nohy, prinášajú nový závan do chápania tohto úkonu.

V úvode som použil slovné spojenie „exegeticky analyzuje“, ktoré nemusí byť pre každého čitateľa známe. Slovo exegéza znamená návod, výklad, vysvetlenie. V literatúre sa dočítame, že cieľom exegézy je „vysvetliť náboženský obsah a poslanstvo, ktoré autor biblického textu chcel podať čitateľovi“. Interpretácia je širší pojem, ktorý umiestňuje skutočnosti do širšej palety vzťahov.

Pestrosť židovského sveta v Ježišovej dobe dosvedčujú dve tradície Ježišovho slávenia Veľkej noci, ktoré sa nám zachovali v jánovskej a takzvanej synoptickej (Matúš, Marek, Lukáš) podobe. Náš text začína slovami: „Bolo pred Veľkonočnými sviatkami!“ (Jn 13, 1). Ak si pozriete ako sa začínajú Ježišove posledné dni na zemi v oboch tradíciách, zistíte, že sa nezhodujú. Podľa synoptikov umučenie Ježi-

ša prebehlo v hlavný deň Veľkej noci. Apoštol Ján píše, že Ježiš zomrel deň pred hlavným sviatkom Veľkej noci, a to v čase, keď sa v chráme zabíjali a pripravovali veľkonočné baránky na sviatky. Výstupov z tejto situácie je mnoho. Nezdá sa, že by existovalo jedno historické riešenie. Niektorí dokonca kladú Poslednú večeru na noc z utorka na stredu.

Zaujímavé je aj pozadie vzniku praxe umývania nôh. Niet pochyb, že toto gesto bolo prítomné v hebrejskej, ale tiež grécko-rímskej kultúre. Tento rituál bol zameraný hlavne na vstup do domu, kde gesto umývania potvrdzovalo spoločenskú úlohu pána a otrokov. Pramene tohto gesta

nachádzame aj v mimobiblickej literatúre. V životopise Ezopa, gréckeho bájkara zo šiesteho storočia pred Kristom, nachádzame príhodu umývania nôh. Druhou tradíciou, aj keď nie priamo spojenou s umývaním nôh, je zaujímavý sviatok Saturnálií, ktorý sa konal na počesť kráľa Saturna. Oslavy sa konali tak, že páni čakali svojich otrokov na hostinách a obsluhovali ich. Ježišovo umývanie prináša aj tak istú novosť, pretože nebolo vykonané ani pri vchode do domu alebo pred večerou, ale počas nej.

V tomto článku vám chcem ponúknuť vlastný pracovný preklad a komentár dvoch veršov samotného umývania nôh.

13,4
Vstal od večere, zložil si plášť, zobral si ľanový uterák a prepásal sa.

Vstane od večere.

Ten, kto akokoľvek slúži, by si mal všímať všetko, čo by mu mohlo chýbať k službe. Postoj státia je postojom pripravenosti, pretože vieme vykonať určenú prácu bez meškania.

Skladá si plášť.

Veľa oblečenia je pri umývaní nôh záťažou. Preto by sa mal slúžiaci zbavovať všetkých zbytočných vecí, ktoré ho brzdia a nie sú potrebné. Je to pozvanie do skladania si plášťa aj (a hlavne) v duchovnom zmysle.

Zobral si ľanový uterák a prepásal sa.

Táto časť sa zdá byť najviac dynamická a praktická. Nie je však dôležitejšia než pripravenosť so všímavosťou a zbavovaním sa toho, čo nepotrebuje. Ide o to, že dobrý slúžiaci má po ruke všetko, čo potrebuje. A čo viac, Ježiš nemyslí len na to, že umyje nohy, ale že ich aj utrie ľanovým uterákom. Začína s myšlienkou na koniec. Zdá sa to byť samozrejmé, ale ruku na srdce - koľkokrát sme si už zabudli vziať so sebou uterák?

13,5
Potom leje vodu do umývadla a začal umývať nohy učeníkov a osušovať ľanovým uterákom, ktorým bol prepásaný.

Potom leje vodu do umývadla.

Podľa niektorých komentátorov je týmto úkonom naznačené vylitie Kristovej krvi na zem a umučenie. Ježišovu krv je možné nazvať vodou, pretože má moc očistiť. Ježiš by týmto úkonom vtlačil do mysle veriacich spomienku na svoje umučenie, ktoré zmýva hriech človeka reálne.

A začal umývať nohy učeníkov.

Na tento úkon sa môžeme pozrieť očami apoštolov a očami Krista. Umývanie nôh naznačuje zo strany apoštolov ich nedokonalosť. Napriek tomu, že boli čistí, získali určitú nedokonalosť chodením po tejto zemi. Preto potrebujú toto očistenie. Zo strany Krista je toto gesto, okrem iného, gestom pokory a posvätenia. Je to príklad pre apoštolov, o ktorých Izaiáš s Pavlom hovorí: „Aké krásne sú nohy tých, čo hlásajú dobrú zvesť“ (Rim 10,15).

A osušovať ľanovým uterákom, ktorým bol prepásaný.

Aj tu môžeme pokračovať v symbolizujúcom výklade tohto gesta v kontexte Kristovho vykupiteľského diela. Skrže Krista máme prístup k Otcovi, pretože Kristus vzal na seba naše tresty, ktoré sme si zaslúžili. Naše pokánie je založené hlavne na moci Kristovho umučenia. Toto očistenie od škvŕn a trestov je teda naznačené Kristovým uterákom.

Mojím cieľom nebolo predstaviť celú diplomovú prácu, ale ponúknuť zopár podnetov, ktoré môžu byť inšpiráciou k hlbšiemu pochopeniu gesta umývania nôh. Tento úkon nám ukazuje nový horizont života v Kristovi, pre ktorého „slúžiť znamená kralovať“ (LG 36).

Adam Bauer

Foto: archív autora, internet

HISTÓRIA SEMINÁRA V NITRE

DEJINY

konkrétne 9. novembra 1715, tu otvorili toľko potrebný seminár a zasvätili ho sv. Ladislavovi Uhorskému. Na snahu svojich predchodcov nadviazal aj biskup Ján Gustíni (1764 – 1777), ktorý dal postaviť v Hornom meste budovu pre Veľký seminár. Po jej dokončení v roku 1770 bola budova dovtedajšieho (starého) seminára zbúraná. V tomto období ešte nitrianski Bohoslovci neabsolvovali celé štúdium v seminári. Niektoré predmety ako napríklad kurz filozofie absolvovali v nitrianskom kolégiu piaristov.

Do dejín kňazského seminára v Nitre zasiahol aj syn panovníčky Márie Terézie, cisár Jozef II. Z jeho rozhodnutia vznikli generálne semináre pre celé Uhorsko v Záhrebe, Jágri a na Bratislavskom hrade. Ostatné dovtedy fungujúce semináre boli zrušené. Tak bol v roku 1783 zrušený aj nitriansky seminár. Jeho tridsaťtri Bohoslovcov muselo od roku 1784 pokračovať v štúdiách a formácii v Bratislave. Po smrti cisára Jozefa II. v roku 1790 sa obnovila činnosť nitrianskeho seminára. Mnohí Bohoslovci však boli hlboko zasiahnutí Jozefínskymi reformami. Seminár bol opäť dočasne zatvorený počas revolúcie v Uhorsku v roku 1848.

O otvorenie kňazského seminára v Nitre sa zaslúžil biskup Ladislav Adam Erdódy. Na tento cieľ daroval 2030 zlatých a zakúpil v Nitre – Hornom meste – tzv. Dom Almašiovcov. O krátky čas,

O architektonickú krásu seminára sa zaslúžil aj nitriansky biskup Augustín Roškováni (1859 – 1892), ktorý popri iných stavebných úpravách dal k budove Veľkého seminára pristaviť

ďalšie krídlo. Po tejto dostavbe bol Veľký seminár považovaný za jednu z najkrajších stavieb v meste. Do tejto budovy dal biskup Roškováni presťahovať diecéznu knižnicu, ktorá bola otvorená v novembri 1885 a v súčasnosti obsahuje viac ako 60 000 kníh. Biskup Roškováni zreformoval aj spôsob výučby a hodnotenia výsledkov študentov v teologických disciplínach. Z rozhodnutia pápeža Leva XIII. sa k teologickým disciplínam pridala tomistická filozofia. Štúdium trvalo štyri roky a predmety boli prednášané v latinčine. Výnimkou boli prednášky z katechetiky a pedagogiky, kde sa vyučovalo v maďarčine. Do dejín seminára biskup Roškováni vstúpil aj tým, že dal v roku 1876 v Nitre – Hornom meste – postaviť budovu Malého seminára. Dokončili ju v roku 1888. Je to dnešný Seminár sv. Gorazda. Cieľom Malého seminára bolo pripravovať a vychovávať chlapcov (budúcich bohoslov-

cov), ktorí študovali na nitrianskom piaristickom gymnáziu. V zakladajúcej listine Malého seminára nachádzame aj tieto slová: „aby v ňom mladíci vychovávaní od útleho veku v zbožnosti a v cirkevnej disciplíne poskytli našej diecéze mužov vzorného života a príkladných mravov, vzdelaných inteligentov, ktorí by úspešne čelili útokom zla a šírili kráľovstvo Božie na zemi.“

V Malom seminári získavali prvotnú formáciu ku kňazskej službe aj neskorší biskupi v Nitre – Karol Kmeťko a Eduard Nécsey. Podmienky na prijatie chlapcov do Malého seminára boli prísne. Napríklad v roku 1889 sa hlásilo do Malého seminára tridsaťšesť kandidátov, ale prijali len šesťnástich. Činnosť Malého seminára bola prerušená v školskom roku 1919/1920 kvôli hospodárskym problémom a jeho študenti prešli do Veľkého seminára. O dva roky sa činnosť Malého seminára opäť obnovila.

Celé dvadsiate storočie bolo pre nitriansky seminár veľmi turbulentné. Boli tu prítomné momenty rozkvetu, ale aj úpadku seminára. Od vypuknutia prvej svetovej vojny v roku 1914 až do roku 1922 využívala časť seminára armáda. Bohoslovci boli spočiatku oslobodení od vojenskej služby a vykonávali činnosť vo vojenskej nemocnici na Zobore. Zatiaľ čo starší bohoslovci boli postupom času vysvätení za kňazov, mladší boli zaradení do armády a museli opustiť seminár. Prázdne budovy nitrianskeho seminára v tomto čase slúžili ako domov pre žiakov navštevujúcich gymnázium.

Život kňazského seminára opäť pozdvihol Karol Kmeťko, ktorý bol vymenovaný za nitrianskeho diecézneho biskupa v roku 1920. Veľmi mu záležalo na formácii budúcich kňazov. Okamžite zreorganizoval celý profesorský zbor a vymenoval nových predstavených pre seminár. Za špirituála seminára bol vymenovaný Dr. Eduard Nécsey, neskorší nástupca Karola Kmeťka na nitrianskom biskupskom stolci. Nécsey okrem poslanca špirituála vyučoval katechetiku, liturgiku a biblické vedy. Zásluhou Karola Kmeťka začali v profesorskom zbore pôsobiť aj mnohé významné osobnosti národných i cirkevných dejín ako napríklad profesor dogmatiky a filozofie Dr. Josef Matocha, neskorší olomoucký arcibiskup a metropolita moravský. V školskom roku 1921/1922 bolo v seminári už dvadsaťdva bohoslovcov a z územia Trnavskej apoštolskej administratúry až šesťnásť bohoslovcov. Medzi nimi bol aj neskorší druhý trnavský apoštolský administrátor, biskup Ambroz Lazík. Ovocie snahy biskupa Karola Kmeťka sa dostavilo. Na prelome rokov 1936/1937 bolo v nitrianskom seminári už šesťdesiatpäť seminaristov a mnohí ďalší študovali v zahraničí. Snaha a práca Karola Kmeťka boli ocenené v roku 1944, keď ho pápež Pius XII. vymenoval za arcibiskupa „ad personam“.

Utrpenie druhej svetovej vojny neobišlo ani nitriansky seminár. Bohoslovci museli pred Vianocami v roku 1944 kopať zákopy v okolí Nity. Budova seminára bola počas bombardovania Nity v marci 1945 značne poškodená.

Ani po skončení vojny si bohoslovci a predstavení seminára nevydýchli. Komunisti, ktorí získali v našej krajine moc a ktorých cieľom bolo obmedziť vplyv Cirkvi, nariadili v júli 1950 seminár zatvoriť. Na dlhých štyridsať rokov zostal nitriansky kňazský seminár bez bohoslovcov.

Koniec komunistickej diktatúry v roku 1989 priniesol možnosť opätovného rozkvetu seminára. V roku 1990 bol za nitrianskeho diecézneho biskupa menovaný pápežom Jánom Pavlom II. trpiteľ za vieru, verný syn slovenského národa, biskup Ján Chryzostom Korec. Rektorm obnoveného kňazského seminára sa stal Rudolf Bošňák, vicerektorom Eduard Mokráš, špirituálom P. Jozef Šuppa SJ a prefektom súčasný diecézny nitriansky biskup Viliam Judák. Posviacka novej kaplnky zasvätenej sv. Gorazdovi sa konala 28. septembra 1990 a vykonal

ju biskup Korec. Týmto seminár jasne nadviazal na dedičstvo a odkaz svätých slovanských vierozvestcov Cyrila a Metoda a ich žiakov. Duchovné, pastierske, morálne a ľudské kvality nitrianskeho biskupa Korca sa ukázali aj na jeho menovaní za kardinála v roku 1991.

Počas komunistickej diktatúry boli kapacity pre budúcich kňazov výrazne limitované. Preto po roku 1989 kňazský seminár zaznamenal obrovský záujem mladých mužov. To ale spôsobilo nedostatočnú kapacitu na ubytovanie Bohoslovcov. Diecézny biskup kardinál Korec sa rozhodol, že komplexne obnoví a rozšíri budovu Malého seminára, ktorá bola po rokoch komunistickej vlády úplne zdevastovaná. Budova Malého seminára, obnovená

vďaka pomoci mnohých dobrodincov zo Slovenska a zo zahraničia, bola slávnostne otvorená a posvätená 23. septembra 1995 kardinálom Korcom. Aj v súčasnosti býva každú stredu v kaplnke sv. Gorazda obetovaná svätá omša za dobrodincov seminára.

Je dôležité si uvedomiť, že dejiny kňazského seminára sv. Gorazda v Nitre utvárali mnohí biskupi, kňazi, vyučujúci, predstavení, dobrodinci ako aj stovky Bohoslovcov. Je našou úlohou v ich diele pokračovať a starať sa o rozkvet a napredovanie tohto kňazského seminára, lebo len tak z neho budú vychádzať kňazi zapálení pre svoje kňazské poslanie.

Štefan Pálesch

Foto: kronika seminára, internet

ZÁBAVA

5		7		9				3
6					8	9		
						8	7	9
1							6	
9				6			2	1
2		1	5					
8		6			2			7
	9		3			6		

	7		8		4			
5	9							
				7				
1								9
6	5	4						
			1	4	6	5	8	
3	8			1				7
			5			3	1	
			4		9			

BÁSEŇ

Chmáry, mračná i temravy,
všetky sa celkom združili.
A nad ľudskými hlavami
žiarit' lúčom bránili.

To nie sú žiadne predstavy.
Kto sa tomuto postaví?
Čo našich otcov mozoli,
ktoré utrpeli z námahy?

Nie ver, nebudem nariekať.
Bežím k stolu, tam sa rodí myšlienka.
Pero k listu, sústredenost' vysoká,
aby svetlo neostalo iba spomienka.
Nakloňme sluch slovám básnika:

Na strane otca obhajca:
„Dal iba to, čo zdedil sám.“
Žalobca viní jedine praotca:
„Hriech Adama je toho daň.“

A čo hovorí pán sudca?
„Človek hľadá na seba.
Obrátiť sa k druhému je práca
plodiaca svit, ktorého je potreba.“

Od toho ďalšie roky prešli
a ja píšem tebe, priateľu.

Lampy a sviece zhasli.
Svet prechádza z poludnia k večeru.
WVo svetle slnka, vo dne.
Každý zlobu vlastnú zakrýva.
Ale keď sa celkom zotmie,
strachom zo súdu neoplýva.

Táto nesvätá odvaha,
spôsobila v prúde času,
že ani prebudením do rána
človek nezahnal mrákavu.

Každý sme v niečom odlišní.
Jeden technik, druhý básnik.
Jeden nízky, druhý vysoký.
Jeden lekár, druhý právnik.

Spoločné čo máme vo vnútri
je pečať a znamenie,
ktoré sa nikdy nemení
a pozýva dušu k premene.

V noci a tme hrôza pramení.
Hlce opustené svetielka.
Priateľu, osamote si stratený.
Staň sa z nás jedna skupinka!

Ivan Hrušovský

OBJEDNÁVKA ČASOPISU

Ročník XXXVI.

Zasielajte na adresu: KSNR - ADSUM, Samova 14, 949 01 Nitra.

Cena predplatného je 1,40 € za 2 ks ročne,
plus 1,50 € poštovné a balné na celý rok.

(Možno predplatiť maximálne na jeden rok!)

Meno a priezvisko:

Ulica: Mesto a PSČ:

E-mail/Tel.: Počet ks z každého čísla:

Objednávku vystrihnite, vložte do obálky a pošlite na adresu redakcie.
Poštovú poukážku vám zašleme v najbližšom čísle. Uhradte ju, prosíme,
do dvoch týždňov od doručenia.

 DSUM
ČASOPIS BRATISLAVSKÝCH
A TRNAVSKÝCH BOHOSLOVCOV